

Viite: Helsingin uusi yleiskaavaehdotus
Asia: Eteläiset kaupunginosat ry:n kirjallinen muistutus

Tammikuussa 2016 nähtävillä oleva Helsingin ”uusi” yleiskaava on pääasiallisesti sama kuin se yleiskaava, joka oli lausunnolla noin vuosi sitten. Laajasti huomiota herättäneet ja kyseenalaiset muutokset nykyiseen kaavoitukseen ovat suurelta osalta ennallaan. Helsingin tulisi kasvupaineissaankin pyrkiä mahdollisimman hyvään kaupunkirakenteeseen, joka huomioi paremmin asukkaiden ja yritysten tarpeet kaupungin rajojen sisällä ja seudullisesti.

Edellä mainitusta syystä muistutuksemme osittain toistaa aikaisempaa lausuntoamme:

Yleiskaavan ohjausvaikutus

Yleiskaavaluonnoksen pääkartan pikselihin perustuva esitystapa on epäselvä. Kartasta ei käy selvästi ilmi, missä kohdin ehdotetaan muutoksia alueen nykyiseen kaavaan tai käyttöön. Helsingistä on tonttikohtaista rekisteritietoa, joten lähtötietojen puute ei puolla näin karkeata esitystapaa. Esitystapa antaa tarkemman asteiselle suunnittelulle vapausasteita, jotka vähentävät yleiskaavan ohjausvaikutusta. Valtuuston päättämästä uudesta yleiskaavasta tulee monessa kohtaa kiistanalainen.

Asukastavoite

Yleiskaavan asukastavoite (860 000) on ylimitoitettu. Pääkaupunkiseudulle suuntautuvan muuttoliikkeen kohteena ovat myös Espoo ja Vantaa. Koko painetta ei ole syytä ahtaa Helsingin rajojen sisään. Uusi yleiskaava antaa valtuudet ylimitoittaa rakentaminen, josta voi seurata, että käyttöön otetaan ensin helpoimmin kaavoitettavat kaupungin metsät ja muut virkistysalueet eikä tutkita vaihtoehtoisia ratkaisuja. Tehokas maankäyttö edellyttää tiiviistä suunnitteluyhteistyötä pääkaupunkiseudulla. Helsinki ei voi ratkaista tiiviin kaupunkirakenteen yhtälöä yksin, jos halutaan hyvä ja toimiva lopputulos.

Viheralueiden, saarien ja rantojen suunnittelu

Yksi pahimpia virheitä on päättää tehostaa rantojen ja saarien käyttöä. Tästä seuraa uuden asutuksen painopisteen siirtyminen liikaa etelään rikkonaiselle alueelle, jolle ei löydy tehokkaita ja edullisia julkisen liikenteen ratkaisuja. Rantojen ja saarien tulisi säilyä pääasiallisesti virkistyskäytössä. Niihin perustuu kansainvälisestikin ainutlaatuinen merellinen Helsinki. Mm. Melkki, Vartiosaari ja Kallvikin niemi tulee säilyttää nykyisellään. Keskuspuiston ja muidenkin viherkäytävien sekä rantojen kohtalo yleiskaavaluonnoksessa on käynnistänyt uudestaan laajan kansanliikkeen Kansallisen kaupunkipuiston saamiseksi Helsinkiin. Asukkaat kokevat yleiskaavan uhkaavan em. alueiden tulevaisuutta – eivätkä ole siinä väärässä.

Liikenne

Poliittiset päättäjät edellyttivät, että pääväylien bulevardisoinnin taloudelliset ja liikenteelliset vaikutukset selvitetään ennen päätöksiä. Menetetäänkö valtion rahoitusosuudet, jos pääväyliä aletaan radikaalista ”ajamaan alas”? Pääväylät ovat pääkaupungin ja seudun toimivuuden kannalta tärkeitä, vaikka julkisen liikenteen osuus kasvaisikin. Jos pääväylien liikenne hidastuu nykyisestään merkittävästi, seudun tuottavuus laskee ja yritykset muuttavat pois Helsingistä. Julkinen liikenne ei koskaan palvele kaikkea liikkumistarvetta.

Raideliikennepainotteinen liikenneverkko ei jouta lumisateiden ja muuttuvien liikennetarpeiden paineissa. Lisäksi verkon perustamiskustannukset ovat kalliit. Miksi hylätä toimiva bussiliikenne, jota voidaan muuttaa ja tehostaa. Samaan aikaan kun julkisen liikenteen pääreitit (pikaraitiotiet) rakennetaan uudestaan, kaupunki joutuu säästämään mm. sosiaali- ja terveystalouksista.

Polkupyöräilyä korostava liikennesuunnittelu ottaa huonosti huomioon ikääntyvän väestön ja ilmastomme ongelmat. Kaupunkisuunnittelun tulee muistaa eri tavoin liikkuvat ihmiset eikä jatkaa nykyistä pysäköintiin ja muuhunkin yksityisauton käyttöön liittyvää vihamielistä suunnittelua.

Etelä-Helsinkiä rasittaa läpiajoliikenne. Länsiväylää ja Itäväylää yhdistävän tunnelin varausta ei saa unohtaa yleiskaavasta.

Kantakaupungin kasvattaminen

Kantakaupungin kasvattaminen pohjoiseen on alkanut esiintyä monissa suunnitelmissa. Tämä on pääasiassa mielikuviiin liittyvä kyseenalainen konsepti. Jos kantakaupunki laajenee vain pohjoiseen, unohdetaan muissa ilmansuunnissa olevien oikeus kuulua kantakaupunkiin. Ongelma liittyy huonosti tiedostettuun eri alueiden tasa-arvoiseen kohteluun.

Toivomme, että kaupunkisuunnitteluvirasto kuuntelee aidosti yleiskaavasta saatuja kommentteja ja pyrkii vuonna 2015 tehtyjä tarkistuksia laajemmin arvioimaan kaavaluonnoksen muutostarpeita. Yleiskaava on pitkään suunnittelua ohjaava asiakirja, jota kannattaa työstää harkiten.

Eteläiset kaupunginosat ry – Södra stadsdelarna rf

Anu Soots, puheenjohtaja

Riitta Kaaja, sihteeri